

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk

Forslag til Natura 2000-plan for N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringssvar "Miljøstyrelsens generelle høringssvar vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringssvar for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **4** høringssvar. Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Naturnationalparker
4. Andet

Dette høringssvar er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringssvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringssvaret gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne høringssvar.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringssvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af høringssvar

Viborg Kommune mener, at tilstanden af levesteder for engsnarre ikke er nævnt i Natura 2000-planen. Derudover mangler der en beskrivelse af forvaltningsbehovet for arten. Levesteder for engsnarre fremgår heller ikke som tema i MiljøGIS.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at levesteder for engsnarre ikke fremgår af MiljøGIS, da der ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem for artens levesteder. Som det fremgår af Basisanalyse 2022-2027 for området, er det Miljøstyrelsens vurdering, at der inden for området findes mange levesteder for arten, hvorfor der ikke vurderes at være umiddelbare forvaltningsbehov inden for Natura 2000-området. Det er op til kommunen selv at vurdere, om der i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale Natura 2000-handleplan vil iværksættes forvaltningstiltag for arten på specifikke arealer i området.

Resumé af høringssvar

Viborg Kommune mener, at et større areal ser ud til, ved en fejl, ikke at være med i Skovnaturtyper (2016-2019) i GIS. Det drejer sig om en Skovbevokset tørvemose med aktid 492461.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Viborgs Kommunes input, og Miljøstyrelsen kan samtidig oplyse, at arealet ved en fejl ikke er blevet genkortlagt. Arealet vil til den kommende overvågningsperiode for skov i Natura 2000 igen indgå i kortlægningen efter de gældende tekniske anvisninger for skovkortlægningen.

Resumé af høringssvar

Foreningen Muslingeørhvervet mener, at udpegningen af biogene rev (1170) i området er sket på et uoplyst grundlag, da kortlægningen er fra 2012, og definitionen af naturtypen først er udarbejdet i 2018. Derfor anmoder Muslingeørhvervet om, at ikke dokumenterede rev tages ud af den nye Natura 2000-plan for området, hvis de ikke lever op til definitionen af naturtypen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at der er foretaget kortlægninger af flere biogene rev før definitionen udkom i 2018. Der er i forbindelse med basisanalysen i 2020 taget stilling til, om det kortlagte areal og områdebeskrivelsen af det biogene rev opfylder kriterierne. Derfor bibeholdes kortlægningen i basisanalysen og Natura 2000-planen. Miljøstyrelsen er fortsat i gang med kortlægning af udbredelsen af de marine naturtyper, hvor der hidtil har været særligt fokus på rev, boblerev og sandbanke.

Resumé af høringssvar

En borger mener, at der i basisanalyserne er angivet andre informationer om forekomst og udbredelse af damflagermus end de data, som er medtaget i NOVANA-overvågningen og som er indrapporteret i Artikel 17-afrapporteringen til EU. Det misvisende datagrundlag kunne tyde på, at man ukritisk har trukket informationer fra Naturdatabasen, og derfor

ifølge borgeren har medtaget stærkt tvivlsomme og udokumenterede registreringer af flagermus, som blev sorteret fra ved kvalitetssikring af NOVANA-overvågningen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. Data er indsamlet i perioden 2013-2019 som en del af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Der er tale om kvalitetssikrede data, der er indsamlet på nationalt niveau ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen. Alle data i Naturdatabasen under NOVANA er kvalitetssikret af alle instanser i kvalitetssikringssystemet, og de danner således grundlag for både Artikel 17-afrapportering (den officielle danske afrapportering til EU) og Natura 2000-planerne. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at data for forekomst af flagermus i det pågældende Natura 2000-område ikke er misvisende.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Viborg Kommune mener, at den Områdespecifikke retningslinjer 2: "Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjorder, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik" ikke kan bruges som virkemiddel i planen for at forbedre naturindholdet i Natura 2000-områder. Formålet med tilskud til lavbundsprojekter er, gennem naturprojekter, at reducere landbrugets udledning af drivhusgasser. Det kan kun bidrage til at fremme naturens kvalitet og den store næringspulje bør fjernes fra arealerne de steder, hvor arealerne vådlægges. Der er kun ringe udsigt til, at nationalt truede plantearter vil kunne finde levesteder på vådlagte lavbundsarealer. Viborg Kommune vil foreslå en formulering for etablering af lavbundsprojekter, således at retningslinjen ikke vil få en dominerende begrundelse. Det beror på en konkret vurdering om der kan gives tilladelse til et lavbundsprojekt indenfor Natura 2000-område.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsens Klima-lavbundsordning (rettet mod kommuner, private lodsejere og fonde) og Landbrugsstyrelsens Lavbundsprojekter (rettet mod kommuner og offentlige lodsejere) har det primære formål at udtage kulstofrige lavbundsjorder. Derudover understøtter tilskudsordningerne desuden natur-, vandmiljø- og øvrige klimaformål, hvilket giver flere muligheder for klima- og naturfremmende projekter. Mere information om tilskudsordningerne kan findes på Miljøstyrelsens og Landbrugsstyrelsens hjemmesider.

3. Naturnationalparker

Resumé af høringssvar

En borger mener, at i Fussingø er ca. 400 ha af området først udpeget til habitatområde efter, at Natura 2000-planen er udarbejdet. Så der foreligger endnu ikke hverken Natura 2000-plan eller handleplaner for de arealer – borgeren spørger derfor om de kan forvente, at Natura 2000-planerne foreligger inden etablering af Naturnationalparken i Fussingø, og at der tages højde for dette i de kommende Natura 2000-planer?

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

En borger mener, at en stor del af naturnationalpark Fussingø er beskyttet natur som følge af naturbeskyttelseslovens §3. §3-områder er naturområder beskyttet mod tilstandsændringer af naturbeskyttelseslovens § 3 – så igen efterlyses planerne for hvordan det undgås at §3-områder i Fussingø påvirkes af etableringen af den kommende Naturnationalpark Fussingø? Det er ifølge borgeren en jurists overbevisning, at projekterne, der går ud på at konstruere en ny natur og ændre eksisterende natur, kan være i strid med EU-retten i hvert fald for så vidt angår Natura 2000-områder, Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992, artikel 6, stk. 3. Artikel 6, stk. 3 binder som bekendt myndigheden direkte, hvorfor

forsigtighedsprincip, en streng væsentlighedsfortolkning og bedste videnskabelig viden skal anvendes ved en konsekvens vurdering og ikke bare en screening.

Dette direktiv er delvis gennemført ved miljømålsloven, habitatbekendtgørelse og habitatvejledning bestemmer, at et projekt, som det foreliggende, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendigt for lokalitetens forvaltning, men som kan påvirke lokaliteten væsentligt, skal vurderes med hensyn til virkningen på lokaliteten. De nationale myndigheder kan først give deres tilslutning til projektet, når de har sikret sig, at der ikke sker videnskabelig skade på lokalitetens integritet og har hørt offentligheden. Artikel 6, stk. 3 er ganske klar, og som bekendt stiller direktivet krav om kompensation, hvis reglen overtrædes.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Naturnationalpark Fussingø omfatter flere områder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, navnlig moser, søer, enge og overdrev. Miljøstyrelsen har afgjort, at Naturstyrelsen ikke skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport for etableringen af Naturnationalpark Fussingø. "Afgørelse om, at Naturnationalpark Fussingø ikke er omfattet af krav om miljøvurdering" og tilhørende dokumenter kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. Det fremgår af denne afgørelse, at Miljøstyrelsen vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger af § 3 natur. Miljøstyrelsen gør imidlertid opmærksom på, at der skal indhentes de fornødne tilladelser og § 3-dispensationer fra relevante myndigheder før realisering af konkrete aktiviteter.

Emnet er yderligere beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

En borger mener, at rapporten "Udvikling af en dansk naturindikator (DNI)" rapport nr. 460, fra september 2021, og som bl.a. ligger til grund for Naturnationalparkernes berettigelse, har en ekspert bekræftet, at alle data i rapporten skal genberegnes. Som almindelig bruger af naturen i Fussingø er borgeren bekymret for, at der kan træffes så store naturmæssige beslutninger som etablering af Naturnationalparker, uden at der foreligger VVM redegørelser, endelige Natura 2000-planer og planer for hvordan vi fremadrettet fortsat beskytter vores paragraf 3-områder, når det videnskabelige grundlag er så dårligt. Borgeren ser frem til en afklaring i forbindelse med denne Natura 2000-høring.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Naturnationalpark Fussingø omfatter flere områder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, navnlig moser, søer, enge og overdrev. Miljøstyrelsen har afgjort, at Naturstyrelsen ikke skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport for etableringen af Naturnationalpark Fussingø. "Afgørelse om, at Naturnationalpark Fussingø ikke er omfattet af krav om miljøvurdering" og tilhørende dokumenter kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. Det fremgår af denne afgørelse, at Miljøstyrelsen vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger af § 3 natur. Miljøstyrelsen gør imidlertid opmærksom på, at der skal indhentes de fornødne tilladelser og § 3-dispensationer fra relevante myndigheder før realisering af konkrete aktiviteter. Det kan desuden oplyses, at der i det udsendte forslag til Natura 2000-plan er medtaget formuleringer i planens indsatsprogram, der åbner op for etablering af Naturnationalpark Fussingø.

Emnet er yderligere beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Andet

Resumé af høringssvar

Viborg Kommune mener, at der i områdebeskrivelsen på side 10 findes forældet information "Desuden er større arealer i den nedre del af Skals Ådal statsejet i forbindelse med jordfordeling". Vådområdeprojektet er realiseret i 2016 og stort set alle arealer er solgt til privat ejer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Viborg Kommunes input og vil derfor i den endelige Natura 2000-plans områdebeskrivelse håndtere dette ved, at afsnittet opdateres.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk

På baggrund af de indkomne bemærkninger til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen i den endelige Natura 2000-plan tilrettet områdebeskrivelsen, således at det ikke fremgår, at større arealer i den nedre del af Skals Ådal er statsejet i forbindelse med jordfordeling.

Registrering af arealandel med invasive plantearter blev foretaget som et led i kortlægningen af lysåben og skovhabitatnatur i perioden 2016-2019. Miljøstyrelsen har siden NOVANA kortlægningen af habitatnatur 2016-2019 i anden sammenhæng fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikke-hjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter, der er invasive. Det vurderes, at der i øjeblikket er 77 arter, der optræder invasivt i Danmark. Listen opdateres løbende. Det drejer sig om ikke-hjemmehørende arter af dyr og planter med et stort spredningspotentiale, som har en negativ påvirkning på de hjemmehørende arter og arternes levesteder.

I forbindelse med den seneste gennemgang af listen over invasive arter i Danmark vurderes en række af de arter, som er registreret som invasive i NOVANA-kortlægningen, ikke at optræde invasivt i Danmark på nuværende tidspunkt. Det drejer sig om alle arter af ædelgran, alle arter af lærk, alle arter af gran (undtagen sitka-gran der stadig regnes som invasiv), østrigsk fyr og douglasgran samt canadisk bakkestjerne, rundlobet bjørneklo, arter af bærmispel, hvid kornel, bukketorn, hjortetaktræ, kamtchatka-rose og arter af snebær. Under høringsperioden er arealet med invasive arter i indsatsprogrammet justeret på baggrund af dette, idet der i denne planperiode alene er indsatser mod invasive arter, der aktuelt optræder som invasive arter i Danmark.

I MiljøGIS (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>) på Miljøstyrelsens hjemmeside er der tilføjet et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne. I MiljøGIS er der desuden tilføjet en vejledning med forklaring til de enkelte kolonner i data. Data kan downloades til brug i eget GIS-system enten via tabelfunktionen under det pågældende tema eller ved WMS/WFS download. Data fra den oprindelige kortlægning af invasive arter kan ses under temaet "Lysåbne naturtyper (2016-2019) - Naturtilstand" i den kolonne, der hedder "invasive" samt under temaet "Skovnaturtyper (2016-2019)" i kolonnen "invasive".

Som følge af denne opdatering er det i Natura 2000-planens angivne areal, hvor der ifølge de områdespecifikke retningslinjer bør iværksættes en bekæmpelse af invasive arter ændret fra 62 ha til 61 ha.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000- planforslaget N30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk

Sagsnummer	Høringspart
2022-37156	Viborg Kommune
2022-37677	Foreningen Muslingeerhvervet
2022-37722	En borger
2022-39424	En borger